

BIDRAG TILL
SVERIGES OFFICIELA STATISTIK.

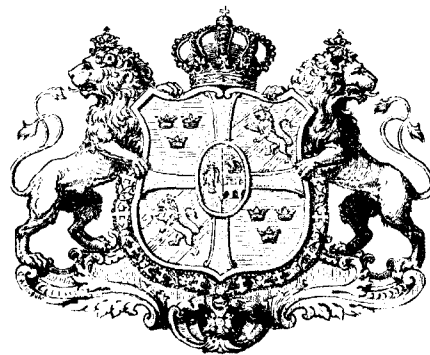
C) BERGSHANDTERINGEN.

COMMERCE-COLLEGIUM

UNDERDÅNIGA BERÄTTELSE

FÖR ÅR

1876.

INLEDNING

TILL

Bidrag till Sveriges officiella statistik. C, Bergshantering. Commerce Collegii underdåniga berättelse för år ... – Stockholm : P.A. Norstedt & söner, 1859-1911.

Täckningsår: 1858-1910.

Serien bytte 1867 namn till Bergshanteringen.

Föregångare:

Bergs-Collegii underdåniga berättelse om förhållandet med bergshandteringen. – Stockholm, P. A. Norstedt & söner, 1835-1858.

Täckningsår: 1833-1857.

Efterföljare:

Bergshantering / Kungl. Kommerskollegium. – Stockholm : K. L. Beckman, 1912-1978. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1911-1977.

Översiktspublikation:

Historisk statistik för Sverige. Statistiska översiktstabeller : utöver i del I och del II publicerade t.o.m. år 1950. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1960.

S. 1. Tab. 1. Produktion av järnmalm, tackjärn samt vissa andra metaller 1836-1950.

S. 2. Tab. 2. Produktion av viktigare andra malmer än järnmalm samt av stenkol m. m. 1871-1950.

S. 3. Tab. 3. Produktion av viktigare järnmalm och tackjärn länsvis 1881-1950, 1000 ton.

S. 4-5. Tab. 4. Bergshantering 1896-1950.

Sveriges bergshantering år 1913 : specialundersökning / av Kommerskollegium. – Stockholm : Isaac Marcus, 1917. – 257, 108 s. – (Sveriges officiella statistik).

S. 1-85: Några historiska data rörande den svenska bergshanteringen [från äldsta tid och fram till 1915].

BIDRAG TILL
SVERIGES OFFICIELA STATISTIK.

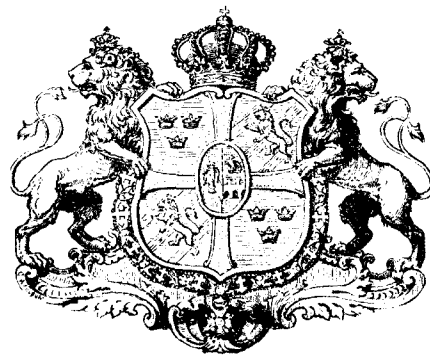
C) BERGSHANDTERINGEN.

COMMERCE-COLLEGIUM

UNDERDÅNIGA BERÄTTELSE

FÖR ÅR

1876.

STATISTISKA CENTRALBYRÅN
BIBLIOTEKET
STOCKHOLM 27

Innehåll.

Table des matières.

	Sid.		Pages.
1:o Jernhandteringen:		1:o Industrie du fer:	
Malmuppfordringen	4.	Production:	
Tackjernstillverkningen	13.	Minerais de fer	4.
Gjutgodstillverkningen	15.	Fonte	13.
Stångjernstillverkningen	17.	Objets moulés en fonte de seconde fusion	15.
Ståltillverkningen	18.	Fer en barres	17.
Jern- och stål-manufaktur-tillverkningen	20.	Acier	18.
Jernrörelsen på vågarna	21.	Ouvrages en fer et en acier, forgés ou laminés	20.
2:o Uppfordrad malm af annat slag än jernmalm äfvensom svafvelkis: (silfver- och bly-malmer; kopparmalm; nickelmalm; koboltmalm; zinkmalm; manganmalm; svafvelkis;)	22.	Mouvement des fers et aciers aux bureaux des poids et mesures dans les entrepôts	21.
3:o De så kallade ädlare verken, med dervid åstadkomna tillverkningar: (guld; silfver; koppar; nickel; mes-sing;)	25.	2:o Production de minerais de métaux autres que le fer, ainsi que de pyrite de fer: (minerais d'argent et de plomb, de cuivre, de nickel, de cobalt, de zinc, de manganèse; pyrite de fer;)	22.
4:o Diverse verk och tillverkningar: (kopparhamrar och kopparvalsverk; gjutgoods af annan metall än jern; bly; zink; kobolt; brunsten; svafvel; kopparvitriol; jernvitriol; rödfärg; alun; blyerts; marmor; stenkol;)	27.	3:o Production d'or, d'argent, de cuivre, de nickel, de laiton	25.
Öfversigt rörande de vid bergshandteringen åren 1872—1876 åstadkomna produkter	31.	4:o Produits divers: (cuivre battu ou laminé; objets moulés en métaux autres que le fer; plomb; zinc, minerais lavé et grillé; cobalt, minerais bocardé et lavé; manganèse, minerais moulu; soufre; sulfates de cuivre; sulfates de fer; ocre rouge; alun; plombagine; marbres; houille;)	27.
5:o Arbetskraft: (antal arbetare använda vid bergverks- och bruks-driften; olycksfall bland dessa arbetare; ångmaskiner använda vid bergverks- och bruks-driften;)	32.	Tableau récapitulatif des produits de l'industrie minérale pour les années 1872—1876	31.
6:o Inmutningar och hvilostånd	34.	5:o Ouvriers employés dans les mines et les usines; accidents; machines à vapeur	32.
7:o Förändringar genom anläggning eller nedläggande af verkstäder	35.	6:o Permissions de recherches des mines, données par l'administration, et permissions obtenues de suspendre, pour un temps déterminé, les travaux dans les mines.	34.
		7:o Autorisations d'usines accordées, et autorisations d'usines annulées	35.

Observations.

1 Kubikfot	= 0.02617 Mètre cube.
1 Centner (Ctr)	} = 42.50758 Kilogrammes.
= 100 Skålpund (S)	
1 Krona	} = 1.39 Franc.
= 100 öre	

STORMÄKTIGSTE, ALLERNÄDIGSTE KONUNG!

Jemnlit Nådig föreskrift får Eders Kongl. Maj:ts och Rikets Commerce-Collegium härmed afgifva underdånig Berättelse rörande Bergshandteringen i Riket för bruksåret 1876, med redogörelse, under särskilda rubriker, angående de förhållanden, som utgöra föremål för denna Berättelse.

I.o. Jernhandteringen.

a) Malmuppfördringen.

De grufvor, som för vinnande af jernmalm under bruksåret varit bearbetade, äro till antalet 731; och hafva, enligt hvad här nedan finnes närmare angifvet, ur dem bland dessa grufvor, i hvilka malm erhållits, och hvilka till antalet utgöra 487, uppfodrats tillsammans 18,528,504 Centner 50 α bergmalm, hvarjemte ur likaledes angifna malmtägrer upphemtats 211,787 Centner 93 α sjö- och myr-malmer.

Grufvefältens eller Grufvornas		Arbetade grufvor.	Erhållen malm.	
Belägenhet.	Benämning.	Antal.	Centner.	ö.
Norrbottens Län:				
Gellivara Socken	Gellivara malmfält	2	1,140	—
	Summa för Norrbottens Län	2	1,140	—
Vesternorrlands Län:				
Nätra Socken	Ulfö grufvor	3	11,620	—
	Summa för Vesternorrlands Län	3	11,620	—
Jemtlands Län:				
Offerdals Socken	Örnstolsågrufvan	1	1,800	—
Kalls Socken	Grötomsgrufvan	1	600	—
Tännäs Socken	Förhoppningsgrufvan	*) 1	—	—
	Summa för Jemtlands Län	3	2,400	—
Gefleborgs Län:				
Torsåkers Socken	Viktorsgrufvan	1	21,816	—
	Nyängsgrufvan	1	190,666	—
	Göskegrufvan	1	44,748	—
	Noregrufvan	1	80,100	—
	Rotsvedsgrufvan	1	10,104	—
	Storbergsgrufvan	1	34,524	—
	Penninggrufvan	1	61,030	—
	Malmbergsgrufvan	1	56,937	—
	Nya Beskowsgrufvan	1	420	—
	Nybergsgrufvan	1	1,680	—
	Fågelmossgrufvan	1	1,482	—
	Stollgrufvan, m. fl.	*) 17	—	—

*) Utan uppgifvet malmfång.

Grufvefältens eller Grufvornas		Arbetade grufvor.	Erhållen malm.	
Belägenhet.	Benämning.	Antal.	Centner.	℔.
Åsunda Socken	Sjöhagsgrufvan	1	26,242	—
	Storsvedsgrufvan	*) 1	—	—
Öster-Fernebo Socken	Rödängsgrufvan	1	53,466	—
	Summa för Gefleborgs Län	31	583,215	—
Upsala Län:				
Dannemora Socken	Dannemora malmfält	20	948,576	—
	Nordvestra Långhällsgrufvan	*) 1	—	—
Films Socken	Augustagrufvorna	2	10,850	—
	Anders Larsgrufvan	1	9,750	—
Morkarla Socken	Stenringsgrufvorna	2	45,360	—
Alunda Socken	Ramhällsgrufvorna	7	176,912	—
Tensta Socken	Rudtorps Nygrufva	1	16,088	—
	Kolare Rudtorpsgrufvan	*) 1	—	—
	Källtorpsgrufvan	*) 1	—	—
Lena Socken	Salsta- och Kapellhags-grufvorna	2	9,828	—
	Kalkbergsgrufvan	*) 1	—	—
	Storslättgrufvan	*) 1	—	—
	Lenagrufvan	*) 1	—	—
	Brunna Nygrufva och Brunna Norrgrufva	2	45,128	—
	Brunna Östergrufva	1	1,532	—
	Stenby- eller Lenabergs-grufvorna	2	44,675	—
	Sörbergsgrufvan	1	1,310	—
	Summa för Upsala Län	47	1,310,009	—
Stockholms Län:				
Valö Socken	Vigelsbo malmfält	10	107,600	—
	Strömsbro- och Långbro-grufvorna	*) 2	—	—
Börstils Socken	Skedika grufvor	4	104,790	—
	Gräsättragrufvan, m. fl.	*) 9	—	—
Hargs Socken	Björstagrufvan	1	3,522	—
	Carls- eller Grådals-grufvan	1	9,692	—
	Kalkbergs- och Allmänings-grufvorna	*) 2	—	—
Häfverö Socken	Herrängsgrufvorna	10	149,400	—
	Ladugrufvan, m. fl.	*) 10	—	—
Väddö Socken	Nya Kafvelbrogrufvan, m. fl.	*) 15	—	—

*) Utan uppgifvet malmfång.

Grufvefältens eller Grufvornas		Arbetade grufvor.	Erhållen malm.	
Belägenhet.	Benämning.	Antal.	Centner.	℔.
Söderby Carls Socken	Brobygrufvan	1	28,572	—
	Carolinagrufvan	*) 1	—	—
Österhanninge Socken	Utö malmfält	1	213,500	—
	D:o d:o	*) 10	—	—
	Summa för Stockholms Län	77	617,076	—
Kopparbergs Län:				
Leksands Socken	Vålsvedsängs- och Qvarnbacks-grufvorna..	*) 2	—	—
Svärdsjö Socken	Vinkärnsfältet	4	483,576	—
	Sjögrufvan	1	57,252	—
	Fallåsgrufvan, m. fl.	*) 7	—	—
Vika Socken	Kråknäsgrufvorna	1	69,726	—
	Skinnarängsgrufvan	1	46,358	—
	Hellsjögrufvan	1	14,175	—
Kopparbergs Socken	Harmsarfsgrufvan	1	29,994	—
Grangärdes Socken	Östra och Vestra Ormbergsfälten	11	671,910	—
	Sporrgrufvan	1	10,221	—
	Norra och Södra Grängesbergsfälten	9	426,779	—
	Pullerogrufvan	1	76,305	—
	Hättgrufvan	1	67,680	—
	Kärrgrufvan	1	104,843	—
	Burängsbergsgrufvorna	4	88,251	—
	Loggrufvan	1	7,000	—
	Gudmundsberget	1	31,875	—
	Vestra Fjätterbäcksgrufvan	1	1,125	—
	Pellgrufvan, m. fl.	*) 16	—	—
Ludvika Socken	Ivikefältet	5	168,563	—
	Backbergsfältet	2	10,845	—
	Gräsbergsfältet	6	340,425	—
	Finnäsfältet	2	174,015	—
	Kärrgrufvan	1	4,983	—
	Kolaregrufvan	1	12,420	—
	Norrviksgrufvan	1	1,267	—
	Snickaregrufvan	1	3,195	—
	Flintgrufvan, m. fl.	*) 24	—	—
Norrbärkes Socken	Östanberget	2	48,000	—
	Svartberget	2	102,117	—

*) Utan uppgifvet malmfång.

Grufvefältens eller Grufvornas		Arbetade grufvor.	Erhållen malm.	
Belägenhet.	Benämning.	Antal.	Centner.	℔.
	Norra Timmergrufvan	1	655	—
	Trebelligrufvan	1	1,280	—
	Nybergsfältet	2	81,990	—
	Mällsjögrufvan	1	3,180	—
	Sevongrufvan	1	10,875	—
	Tremänninggrufvan	1	6,870	—
	Tremansgrufvan i Holäng	1	4,995	—
	Holängs-jordgrufvan	1	26,513	—
	Tyskgrufvan	1	6,470	—
	Augustagrufvorna	2	4,435	—
	Närsjögrufvan	1	15,950	—
	Hollsmyrgrufvan	1	7,000	—
	Edsbergsgrufvan	1	16,095	—
	Klackgrufvorna	2	693	—
	Nygrufvan	1	520	—
	Nya Mällsjögrufvorna	*) 4	—	—
Stora Tuna Socken	Hästbergsfältet	11	122,595	—
	Rommefältet	3	260,804	—
	Bråfallsgrufvan	1	30,831	—
	Kalkbergsgrufvan	1	640	—
	Gårdsgrufvan	1	1,358	—
	Sqvatterbergsgrufvan, m. fl.	*) 13	—	—
Sätters Socken	Stora Bispbergsgrufvan	1	307,486	—
	Nya Embjörsgrufvan	1	7,000	—
Gustafs Socken	Forsängsgrufvan	1	24,270	—
Hedemora Socken	Knappkärnsgrufvan	1	85,863	—
	Haggrufvan	*) 2	—	—
Husby Socken	Rällingsbergsgrufvan	1	171,797	—
	Engelsforsgrufvan	*) 1	—	—
Garpenbergs Socken	Långviksfältet	4	135,411	—
	Rullshyttefältet	2	76,368	—
	Botbennings Carlsgrufvan	1	90	—
	Jönviksgrufvan	1	72	—
Folkärna Socken	Öhmansgrufvorna	2	31,572	—
	Klingbogruvorna	2	2,136	—
By Socken	Stormossgrufvan	1	8,000	—
Summa för Kopparbergs Län		185	4,506,714	—

*) Utan uppgifvet malmfång.

Grufvefältens eller Grufvornas		Arbetade grufvor.	Erbållen malm.	
Belägenhet.	Benämning.	Antal.	Centner.	℔.
Vestmanlands Län:				
Sala Socken	Springa- eller Hund-grufvan	1	620	—
	Lugdalsgrufvan	1	78,038	—
Norbergs Socken	Risbergsfältet	9	775,426	—
	Morbergsfältet	6	429,241	—
	Klackbergsfältet	6	714,478	—
	Kallmoragrufvan	1	80,000	—
	Badstugrufvorna	2	61,878	—
	Adlerbergsgrufvorna.....	2	164,486	—
	Blankagrufvan.....	1	917	—
	Kaserngrufvan	1	192,093	—
	Södra Hackspikgrufvan.....	1	1,600	—
	Presidentgrufvan	1	1,871	—
	Torpgrufvan	1	60,000	—
	Norrgrufvan	1	49,046	—
	Gökgrufvan	1	7,780	—
	Norrbergsfältet	1	140,000	—
	Mangangrufvan	1	800	—
	Föreningsgrufvan, m. fl.	*) 18	—	—
Vestanfors Socken	Bäckgrufvan	1	81,152	—
	Nordstjernegrufvan ..	1	49,451	—
	Jakobsgrufvan	1	36,586	—
	Mariagrufvan	1	70,000	—
	Stortäpptsgrufvorna.....	2	96,928	—
	Mattsgrufvan	1	90,199	—
	Flinthedsgrufvan	1	11,782	—
	Qvarnmossegrufvan	1	926	—
	Damsjögrufvan, m. fl.....	*) 7	—	—
	Skinskattebergs Socken.....	Främshyttegrufvan ..	1	15,808
Kullgrufvan		1	6,822	—
Korpgrufvan.....		1	23,685	—
Mathällsgrufvan.....		1	20,317	—
Johannesbergsgrufvan.....		1	8,625	—
Eriksbergsgrufvan		1	7,275	—
Bastnäsfältet.....		2	58,000	—
Hemgrufvan	1	36,160	—	

*) Utan uppgifvet malmfång.

Grufvefältens eller Grufvornas		Arbetade grufvor.	Erhållen malm.	
Belägenhet.	Benämning.	Antal.	Centner.	℔.
	Bäcke-grufvan	1	48,800	—
	Skärsjögrufvan	1	5,300	—
	Stripa	1	33,840	—
	Skilå Blanka	1	1,900	—
	Summa för Westmanlands Län	84	3,461,830	—
Örebro Län:				
Nya Kopparbergs Socken	Lombergsfältet	9	198,114	—
	Stjelkbergsfältet	6	113,390	—
	Salbobergsfältet	1	1,500	—
	Svartviksfältet	6	99,950	—
	Venusgrufvorna	2	600	—
	Bäcke-grufvorna	2	450	—
	Krigskärnsfältet	1	60	—
	Ställbergsfältet	3	93,285	—
	Fäbobacksgrufvan	1	11,220	—
	Olofskärnsgrufvan	1	405	—
	Östra Beateviksgrufvan, m. fl.	*) 22	—	—
Ramsbergs Socken	Fransåsfältet	2	58,600	—
	Stråssafältet	2	71,640	—
	Kärrgrufvefältet	2	101,090	—
	Almgrufvan	1	825	—
	Vestra Håkansbodagrufvan	*) 1	—	—
Lindes Socken	Gränsbergsfältet	2	51,328	—
	Åsgrufvan	1	4,500	—
	Stripgrufvefältet	4	500,722	—
	Malmbergsuddegrufvorna	2	39,500	—
	Bottengrufvan	1	9,574	—
	Haggrufvan	1	2,865	—
	Thurebergsgrufvan, m. fl.	*) 10	—	—
Hjulsjö Socken	Rothkopsbergsfältet	1	10,770	—
	Kärrgrufvan	1	42,825	—
	Åkersgrufvan	1	2,895	—
	Jan Pettersgrufvan	1	20,835	—
	Ånnenäsgrufvorna	3	96,390	—
	Mariebergsgrufvan	1	24,180	—

*) Utan uppgifvet malmfång.

Grufvefältens eller Grufvornas.		Arbetade grufvor.	Erhållen malm.	
Belägenhet.	Benämning.	Antal.	Centner.	℔.
	Nya Drågschaktsgrufvorna	2	19,350	—
	Stora Sandbottengrufvan	1	5,000	—
	Qviddbergsfältet	1	78,850	—
	Annastorpsgrufvan, m. fl.	*) 9	—	—
Hellefors Socken	Björnhöjdeggrufvan	1	45,995	—
	Ställbergsgrufvan	1	47,438	—
	Gamla Sirsjöbergsggrufvan	1	23,760	—
	Saxå Rågångsgrufvan	*) 1	—	—
Grythytte Socken	Högbornsfältet	5	137,750	—
	Sikbergsggrufvorna	2	5,500	—
	Krongrufvan	1	1,060	—
	Spjutsjöbergsggrufvan, m. fl.	*) 3	—	—
Nora Socken	Klackafältet	5	195,300	—
	Timanshyttefältet	3	47,480	—
	Skärhyttefältet	1	42,590	—
	Stribergsfältet	9	914,742	—
	Ringshyttefältet	9	198,540	—
	Fogdhyttefältet	7	153,795	—
	Pershyttefältet	5	196,760	—
	Hagbyfältet	2	27,860	—
	Vikersfältet	2	200,000	—
	Dalkarlsbergfältet	4	417,890	—
	Hvilarefältet	1	64,880	—
	Repabergsggrufvorna, m. fl.	*) 15	—	—
Jernboås Socken	Slotterbergfältet	1	32,150	—
	Rösbergfältet	1	93,050	—
	Haggrufvefältet	4	116,920	—
	Krängabergsfältet	1	1,580	—
Carlskoga Socken	Malmhöjdeggrufvan	1	43,750	—
Qvistbro Socken	Kronobergsgrufvorna	4	6,850	—
	Gamla Kronobergsgrufvan, m. fl.	*) 10	—	—
Hammars Socken	Garpagrufvan	1	10,000	—
Vinteråsa Socken	Sannagrufvan	1	46,720	—
	Hesselkullagrufvan	1	11,698	—
Summa för Örebro Län		207	4,744,771	—

*) Utan uppgifvet malmfång.

Grufvefältens eller Grufvornas		Arbetade grufvor.	Erhållen malm.		
Belägenhet.	Benämning.	Antal.	Centner.	q.	
Vermlands Län:					
Filipstads Norra och Vestra Bergslag	Nordmarksfältet	1	310,260	—	
	Tabergsfältet	3	143,150	—	
	Finnmossefältet	1	145,240	—	
	Enggrufvefältet	1	89,570	—	
	Sandfallsgrufvan	1	1,310	—	
	Nordgrufvan	1	20,480	50	
	Nyängsgrufvan	1	53,210	—	
	Filipstads Östra Bergslag	Persbergs- och Yngshytte-fälten	10	1,009,850	—
		Gåsgrufvefältet	2	93,710	—
		Limkärnsfältet	1	136,920	—
		Nyhyttefältet	4	74,760	—
		Ansviksfältet	3	16,370	—
		Svatsångsfältet	5	16,020	—
		Kroppagrufvorna	3	131,870	—
Dunderbacksfältet		2	59,860	—	
Pajsbergsfältet		1	3,430	—	
Långbansgrufvorna		3	113,580	—	
Fallgrufvan	1	9,010	—		
Fagerbergsgrufvan	1	90,770	—		
Limgrufvan	1	69,390	—		
	Summa för Vermlands Län	46	2,588,760	50	
Södermanlands Län:					
Floda Socken	Stafsgrufvorna, Högsjögrufvorna och Portgrufvan	4	51,000	—	
	Vallfallagrufvan och Lorensbergsgrufvan ..	*) 2	—	—	
Sköldinge Socken	Skalundagrufvan	1	33,900	—	
	Vilhelminagrufvan	1	40,805	—	
	Mosstorpsgrufvan	1	230	—	
	Korslötsgrufvan	1	460	—	
	Kantorpsgrufvorna	3	100,520	—	
	Oskarsgrufvan	1	65,500	—	
Åkers Socken	Bredsjönäs Sjögrufva	1	3,700	—	
Sværtuna Socken	Förolagrufvan	1	31,828	—	
Tystberga Socken	Lilla Björndalsgrufvan	*) 1	—	—	

*) Utan uppgifvet malmfång.

Grufvefältens eller Grufvornas		Arbetade grufvor.	Erhållen malm.	
Belägenhet.	Benämning.	Antal.	Centner.	q.
Dunkers Socken	Starrsättersgrufvan	1	14,000	—
Tunabergs Socken	Lergrufvefältet	1	10,704	—
	Summa för Södermanlands Län	20	352,647	—
Östergötlands Län:				
Skällviks Socken	Nartorpsgrufvorna	2	130,560	—
Godegårds Socken	Tybblefältet	2	48,370	—
	Summa för Östergötlands Län	4	178,930	—
Jönköpings Län:				
Månsarps Socken	Taberget	18	162,019	—
Ramqvilla Socken	Kassabogruvvan	1	5,573	—
Fröderyds Socken	Inglamålagruvvan	1	1,800	—
	Summa för Jönköpings Län	20	169,392	—
Kristianstads Län:				
Näsums Socken	Vestanågrufvan	*) 1	—	—
	Summa för Kristianstads Län	1	—	—
Kronobergs Län:				
Moheda Socken	Gustafsbergsgruvvan	*) 1	—	—
	Summa för Kronobergs Län	1	—	—
	Summa för hela Riket	731	18,528,504	50

På sätt här ofvan blifvit omförmäldt och af här lemnade specifika tion närmare inhämtas, är det sålunda erhållna beloppet bergmalm uppfordradt ur 487 af de under året arbetade grufvorna; hvaremot ur de återstående af dessa grufvor, till antalet 244, hvilka förmäls hafva arbetats endast försvarsvis eller försöksvis, något malmfång, så vidt uppgifvet är, icke vunnits.

	Erhållen malm.	
	Centner.	q.
Sjö- och Myr-malmer		
hafva blifvit upptagna till följande belopp:		
i Calmar Län, för en masugn	16,216	—
i Jönköpings Län, för fyra masugnar	89,160	75
i Kronobergs Län, för sex masugnar	106,411	18
Summa	211,787	93

*) Utan uppgifvet malmfång.

Det för året uppgifna beloppet bergmalm understiger det under året 1875 upphemtade med 468,149.82 centner, äfvensom det under 1876 uppfordrade beloppet sjö- och myr-malmer understiger det under året 1875 upphemtade beloppet af sådane malmer med 139,565.67 centner.

Enligt uppgift ur Tulljournalerna äro under kalenderåret 1876 ur Riket utförda 350,840 centner jernmalm.

b) Tackjernstillverkningen.

Under bruksåret hafva varit begagnade 206 masugnar, hvaraf 4 med 2 pipor. Blåsningstiden har utgjort 39,027 dygn 23 $\frac{1}{4}$ timmar, och har tillverkningen uppgått till 8,291,847 centner 85 $\frac{1}{2}$, hvaraf 182,439 centner 2 $\frac{1}{2}$ gjutgods, åstadkommet direkt ur masugnarna.

I nedanstående tabell, Lit. A., äro berörda förhållanden i afseende å ifrågavarande tillverkning närmare angifna, särskildt för hvarje Län, der sådan tillverkning egt rum.

Lit. A.

Tackjernstillverkningen, året 1876.

Belägenhet.	Antal masugnar.		Blåsningstid.		Uppgifven tillverkning.						
	Län.	Obegagnade.	Begagnade.	Dygn.	Timmar.	Tackjern.		Gjutgods.		Summa.	
						Centner.	℔.	Centner.	℔.	Centner.	℔.
Norrbottnens	4	3	301	—	30,588	90	24,259	80	54,848	70	
Vesterbottnens	1	3	309	13	55,615	20	12,923	5	68,538	25	
Vesternorrlands	1	5	621	1	113,748	4	5,628	60	119,376	64	
Jemtlands	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Gefleborgs	10	24	5,418	7	1,291,253	—	9,319	55	1,300,572	55	
Upsala	6	6	1,121	4	214,143	—	3,716	52	217,859	52	
Stockholms	1	4	479	4	103,536	55	1,654	80	105,191	35	
Kopparbergs	25	43	6,943	3	1,519,870	68	6,619	58	1,526,490	26	
Vestmanlands	14	17	3,103	23	733,931	5	6,213	17	740,144	22	
Örebro	21	52	10,622	11	2,143,576	57	44,758	63	2,188,335	20	
Skaraborgs	—	1	168	—	20,718	20	881	1	21,599	21	
Vermlands	14	23	5,563	10 $\frac{1}{2}$	1,200,087	66	12,448	76	1,212,536	42	
Elfsborgs	1	1	305	—	48,321	40	1,389	9	49,710	49	
Södermanlands	9	5	910	16	141,625	43	5,629	77	147,255	20	
Östergötlands	—	4	1,469	—	290,736	85	39,178	83	329,915	68	
Calmar	5	6	733	16	107,915	95	1,526	80	109,442	75	
Jönköpings	5	7	655	5 $\frac{1}{2}$	58,089	35	1,506	6	59,595	41	
Kronobergs	6	2	293	6	35,651	—	4,785	—	40,436	—	
Summa	125	206	39,027	23 $\frac{1}{4}$	8,109,408	83	182,439	2	8,291,847	85	

Den sålunda uppgifna tillverkningen öfverstiger den för året 1875 anmälda med 45,348.38 centner.

Fördelas, på sätt förut skett, tackjernstillverkningen å nedannämnda bergslager och öfriga orter i Riket, med angifvande af begagnade masugnar, blåsingstid, tillverkningsbelopp, dygntillverkning samt medelbelopp för hvarje masugn af blåsingstid och tillverkning, med sistnämnda medelbelopp äfvensom tillverkningsbeloppen utjemnade till hela tal, så finnes förhållandet derutinnan för bruksåret 1876 hafva varit följande:

Lit. B.

Tackjernstillverkningen inom och utom Bergslag, året 1876.

	Begagnade masugnar.	Blåsingstid.		Tillverkningsbelopp.	Dygnstillverkning.	Medelbelopp för hvarje masugn.	
		Antal.	Dygn.			Timmar.	Centner.
	<i>Inom Bergslag.</i>						
Vesterbergslagen i Kopparbergs Län	18	2,524	23	521,336	206,47	140	28,963
Norbergs Bergslag i Vestmanlands Län	12	1,887	23	423,980	224,58	152	35,332
Nya Kopparbergs, Hellefors, Grythytte, Hjulsjö, Lindes och Ramsbergs Bergslager i Örebro Län	23	4,552	7	970,483	213,18	198	42,195
Nora, Carlskoga, Lekebergs och Lerbäckes Bergslager i Örebro Län...	23	5,082	16	1,018,758	200,44	221	44,294
Filipstads Bergslag i Vermlands Län	16	3,889	8	835,140	214,72	243	52,196
Summor och medeltal	92	17,937	5	3,769,697	210,16	195	40,975
<i>Utom Bergslag.</i>							
Summor och medeltal för hela Riket	114	21,090	18 $\frac{3}{4}$	4,522,151	214,41	185	39,668
Summor och medeltal för hela Riket	206	39,027	23 $\frac{3}{4}$	8,291,848	212,46	189	40,252
Förhållandet var år 1875:							
<i>Inom Bergslag</i>	102	18,963	6	3,837,171	202,35	186	37,619
<i>Utom Bergslag</i>	122	22,194	19 $\frac{1}{2}$	4,409,328	198,66	182	36,142
<i>För hela Riket</i>	224	41,158	1 $\frac{1}{2}$	8,246,499	200,36	184	36,815

Den största för ett verk uppgifna tillverkningen har åstadkommits vid det i Gefleborgs Län belägna, med två masugnar försedda, Sandvikens jernverk, hvarest den utgjort 218,717.40 centner, med en dygnstillverkning för hvardera masugnen af 353.34 centner; hvaremot den minsta för någon verkstad anmälda tillverkningen finnes uppgifven för en masugn i Calmar Län, med 2,520 centner och en dygnstillverkning af 90 centner.

Utförseln af tackjern har, enligt uppgift ur Tulljournalerna, under kalenderåret 1876 uppgått till 623,122 centner.

c) Gjutgodstillverkningen.

Såsom redan blifvit omfördt och tabellen Lit. A. utvisar, har under bruksåret 1876 vid maskinerna omedelbarligen åstadkommits gjutgods till sammanräknadt belopp af 182,439.02 centner. Vid de egentliga gjuterierna, åter, om hvilkas anläggning anmälan hos Bergs-öfverstyrelsen egt rum, och från hvilka, i följd deraf, uppgifter rörande tillverkningen skolat till nämnda Styrclse ingå, har, genom tackjerns omsmältning, gjutgods under berörda år blifvit till nedan angifna belopp tillverkad:

		Centner.	℔.
Vesterbottens Län:	Bygdeå Socken	Robertsfors	3,927. —
Vesternorrlands Län:	Långsele Socken	Sund	1,747. 33.
Jemtlands Län:	Offerdals Socken	Rönnefors	142. 17.
Gefleborgs Län:	Gefle Stad	Gefle	8,353. —
»	» Valbo Socken	Forsbacka	10,108. 59.
»	» Torsåkers Socken	Hofors	11,637. 22.
			30,098. 81.
Stockholms Stad	Bergsund		13,380. —
Stockholms Län:	Tveta Socken	Bränninge	2,780. —
Kopparbergs Län:	Falu Stad	Falu Gjuteri	2,325. 37.
»	» » »	Falu Nya Gjuteri	2,020. —
»	» Ore Socken	Furudal	1,030. 15.
»	» Grytnäs Socken	Avesta	4,802. —
»	» Nås Socken	Lindesnäs	838. 46.
»	» Garpenbergs Socken	Dormsjö	8,766. —
»	» Norrbäckes Socken	Morgården	7,443. 93.
»	» Aspeboda Socken	Vallmora	865. —
			28,090. 91.
Vestmanlands Län:	Arboga Gjuteri		22,312. 23.
»	» Köpings Gjuteri		9,286. —
»	» Vestanfors Socken	Fagersta	4,298. 60.
»	» Vestra Löfsta Socken	Molnebo	1,377. 45.
			37,274. 28.
Örebro Län:	Ljusnarsbergs Socken	Bångbro	5,755. —
»	» » »	Stjernfors	150. 62.
»	» Bodarne Socken	Laxå	2,118. —
»	» Askers Socken	Brefven	7,023. 41.
			15,047. 03.
Skaraborgs Län:	Undenäs Socken	Forsvik	7,810. 08.
Vermlands Län:	Brunskogs Socken	Brunsbergswerken	174. 73.
»	» Eda Socken	Charlottenberg	1,867. 59.
»	» Elfsbacka Socken	Elfsbacka	1,266. 03.
»	» Fernebo Socken	Finshyttan	3,406. 65.
»	» Rämens Socken	Liljendalswerken	433. 25.
»	» Stafnäs Socken	Stömned	652. 09.
			7,800. 34.

			Centner.	q.
Göteborgs och Bohus Län:	Göteborgs Stad.....	Göteborgs Mekaniska verkstad	21,380.	20.
» » » »	Partillede Socken	Jonsered	2,051.	—
				23,431. 20.
Södermanlands Län:	Åkers Socken.....	Åker.....	4,568.	—
» »	Frustuna Socken	Ehrendal	3,857.	89.
» »	Lilla Mellösa Socken	Hellefors	8,340.	64.
» »	Tunabergs Socken	Näfveqvarn	25,617.	18.
» »	Kila Socken	Stafsjö	3,010.	76.
				45,394. 47.
Östergötlands Län:	Risinge Socken.....	Finspång	44,397.	—
» »	Motala Socken	Motala.....	18,423.	50.
» »	Qvillinge Socken.....	Hult	767.	37.
				63,587. 87.
Calmar Län:	Gårdserums Socken.....	Forseström	2,242.	63.
» »	Lofta Socken.....	Öfverrum	10,605.	86.
» »	Hallingebergs Socken	Ankarsrum	29,028.	95.
» »	Vimmerby Socken	Storebro	3,900.	—
» »	Döderhults Socken	Oskarshamn	2,864.	53.
» »	Långemåla Socken	Hornsö	324.	38.
» »	Ljungby Socken.....	Fredriksström	1,831.	—
				50,797. 35.
Jönköpings Län:	Ingatorps Socken.....	Bruzaholm	3,100.	—
» »	Gnosjö Socken	Häryd	2,255.	84.
» »	Åsenhöga	Marieholm	1,950.	—
» »	Käreda Socken.....	Åminne	3,265.	90.
				10,571. 74.
Kronobergs Län:	Öja Socken	Gemla.....	465.	03.
» »	Skatelöfs Socken	Huseby	2,100.	--
» »	Nottebäcks Socken	Klafreström	1,331.	31.
» »	Lenhofda Socken.....	Säfsjöström	843.	50.
» »	Moheda Socken	Torp.....	6,864.	93.
» »	Sandsjö Socken	Öremo.....	9,715.	—
				21,319. 77.
Blekinge Län:	Lösens Socken.....	Lyckeby	1,424.	01.
» »	Jemshögs Socken	Olofström	1,741.	90.
				3,165. 91.
Malmöhus Län:	Malmö Gjuteri.....		20,652.	—
» »	Ystads Gjuteri.....		4,856.	—
» »	Helsingborgs Gjuteri		10,508.	—
				36,016. —
Kristianstads Län:	Kristianstads Gjuteri.....			13,612. —
				Summa 415,994. 26.

På grund af hvad Collegium i sin underdåniga berättelse angående Bergshandteringen för år 1874 anført derom, att åtskilliga med här ifrågavarande fabriksinrättningar jemnförliga verkstäder finnes inom Riket anlagda, utom att om anläggningen af desamma gjorts sådan anmälan, som senast i Kongl. Förordningen angående utsträckt frihet för bergshandteringen den 20 September 1859 § 1 och Kongl. Förordningen angående utvidgad näringsfrihet den 18 Juni 1864 § 10 vore föreskrifven, hvadan dessa verk-

städer, hvilka i de flesta fall torde af vederbörande hafva betraktats såsom hänförliga till den klass af fabriksinrättningar, som i Kongl. Hallordningen den 2 April 1770 Art. 11 § 1 samt i Fabriks- och Handtverks-ordningen den 22 December 1846 § 18 afsetts, och å hvilka föreskrifterna i Kongl. Förordningen den 18 Juni 1864 § 9 egt tillämplighet, icke kunde, vid slikt förhållande, vara att räkna till sådana inrättningar, med hvilka Bergs-öfverstyrelsen hade befattning, samt att följaktligen uppgifterna om tillverkningen vid dessa verkstäder icke håller syntes böra, under nu gällande bestämmelser härutinnan, i berättelsen angående bergshandteringen upptagas, men att emellertid ett sammanförande på ett ställe af uppgifterna om den årliga tillverkningen af samtliga här åsyftade verkstäder för bearbetande af mineral-rikets alster vore egnadt att i fråga om hela beloppet af tillverkningen gifva, bland annat, en lättare öfersigt, har Collegium äfven nu vidtagit den anordning, att i Collegii underdåniga berättelse angående Fabriker och Manufakturverks- och Mekaniska verkstäder uppgifvas äfven tillverkningen vid de under här ofvan anförda rubrik, lit. c), hörande verkstäder, med anmärkning, att denna senare tillverkning är, såsom åstadkommen vid verkstäder tillhörande bergshandteringen, jemnväl i berättelsen rörande denna handtering upptagen.

d) Stångjernstillverkningen.

Under bruksåret 1876 hafva 327 stångjernsverk, med 829 smälthärdar eller smältugnar, varit begagnade; och har stångjernstillverkningen uppgått till 4,997,285 centner 30 æ , enligt hvad i nedanstående tabell, Lit. C., finnes närmare angifvet.

Lit. C. Stångjernstillverkningen, året 1876.

L ä n.	Obe- gagnade verk.	Begagnade		Uppgifven tillverkning.	
		Verk.	Härdar eller ugnar.	Centner.	æ .
	Antal.	Antal.	Antal.		
Norrbottnens	4	4	7	13,074	66
Vesterbottnens	3	4	7	32,228	—
Vesternorrlands	7	12	22	79,239	22
Jemtlands	—	2	2	1,322	9
Gefleborgs	22	41	115	596,905	14
Upsala	2	12	47	244,773	66
Stockholms	1	6	15	87,041	30
Kopparbergs	23	40	106	538,387	98
Vestmanlands	17	30	91	644,394	72
Örebro	22	45	124	1,161,332	69
Skaraborgs	5	5	7	19,578	77
Vermlands	48	48	134	770,487	1
Elfsborgs	7	8	15	92,642	12
Göteborgs och Bohus	2	—	—	—	—
Södermanlands	6	7	1) 11	33,473	84
Östergötlands	11	22	2) 60	349,017	44
Calmar	3	14	3) 28	129,180	47
Jönköpings	3	15	24	56,130	69
Kronobergs	2	10	11	20,495	36
Blekinge	—	2	3	127,580	14
Summa	188	327	829	4,997,285	30

1) Deraf 3 puddelugnar.

2) Deraf 8 puddelugnar.

3) Deraf 7 puddelugnar.

Denna tillverkning öfverstiger den för nästföregående året upptagna med 530,930.77 centner. De största tillverkningsbeloppen äro uppgifna: för Bofors och Björkborns bruk i Örebro Län, med tillsammans 197,468.15 centner och derjemnte 20,312.81 centner jern utvalsadt af smältstycken från andra verk; för de i Vermlands Län belägna, s. k. Uddeholmsverken, af hvilka sju under året varit begagnade, med tillsammans 142,885.80 centner; för Degerfors jernverk i Örebro Län, med tillsammans 137,173.71 centner och derjemnte 11,720.28 centner jern utvalsadt af smältstycken från andra verk; för Haddebo verken i samma Län, med 113,463.25 centner; varande deremot det minsta tillverkningsbeloppet för något verk uppgifvet för ett bruk i Calmar Län med 117 centner.

Med åberopande af hvad i de underdåniga berättelserna för åtskilliga föregående år blifvit anfördt rörande ej mindre det förhållandet, att vissa till denna gren af jernhandteringen hörande verk på senare tider börjat användas uteslutande eller i betydligare omfattning för tillverkandet af smältstycken, hvilka, der de ej disponerades direkt för export, hufvudsakligen vid andra, med valsverk försedda, verkstäder vällades och utarbetades, än ock svårigheten att med den form, i hvilken uppgifterna härom inkomme, och i anseende till berörda fördelning af tillverkningsarbetet, kunna, med nöjaktig tillförlitlighet, för alla förekommande fall beräkna, huru stort belopp af här åsyftade tillverkning borde under artikeln »Stångjern» upptagas, samt med omförmälände, att särskildt upptagna belopp tillverkade smältstycken blifvit i ofvan utförda summa tillverkad stångjern inräknade endast för så vidt bestämdt angifvits, att dessa smältstycken antingen inom landet förarbetats till något slags manufaktur eller vore afsedda att i oförändradt skick exporteras; får Collegium för öfrigt i hithörande afseende anmäla, att för nu ifrågavarande år, förutom nyssnämnda, i summa stångjern upptagna tillverkning af smältstycken, hvilken utgör tillsammans 25,340 centner 20 π , en tillverkning af smältstycken, af hvilka utan tvifvel den öfvervägande andelen blifvit inom landet till stång- eller ämnes-jern förarbetad, finnes särskild uppgifven

för Vesterbottens Län af	593.65 centner,
» Gefleborgs » »	617,843.95 »
» Upsala » »	55,177.87 »
» Kopparbergs » »	514,742.24 »
» Vestmanlands » »	463,700.92 »
» Örebro » »	333,580.29 »
» Vermlands » »	445,803.88 »
» Elfsborgs » »	47,359.25 »
» Östergötlands » »	30,363.41 »
» Calmar » »	16,499.90 »

Summa 2,525,665.36 centner.

e) Ståltillverkningen.

I likhet med hvad i de underdåniga Berättelserna för de tvänne nästföregående åren egt rum, hafva uppgifterna om ståltillverkningen, hvilka dessförinnan varit i en gemensam tabell sammanförda med uppgifterna om manufaktur tillverkningen, nu blifvit i en tabell för sig upptagna, dervid, i öfverensstämmelse med hvad förut skett och enär de inkomna uppgifterna härutinnan icke lemna stöd för någon särskild fördelning efter metallens hårdhetsgrad, beloppen af de enligt Bessemers metod åstadkomna tillverkningarna samtliga hänförts till artikeln stål; och har, enligt hvad den sålunda upprättade tabellen, Lit.

D., närmare utvisar, tillverkning af stål under året åstadkommits vid 31 verk till ett belopp af 566,216 centner 80 ø.

Lit. D.

Ståltillverkningen, året 1876.

L ä n.	Be- gag- nade verk.	Uppgifven tillverkning.							
		Bessemer-stål.		Martin-stål.		Andra slag.		Summa.	
		Antal.	Centner.	ø.	Centner.	ø.	Centner.	ø.	Centner.
Vesternorrlands	1	—	—	—	—	1) 306	73	306	73
Gefleborgs	3	232,360	54	—	—	—	—	232,360	54
Upsala	2	—	—	—	—	2) 4,887	40	4,887	40
Kopparbergs	7	89,287	42	—	—	3) 3,320	60	92,608	2
Vestmanlands	3	65,538	25	—	—	4) 18,812	80	84,351	5
Örebro	5	60,181	85	—	—	9,751	79	69,933	64
Vermlands	5	46,498	7	3,707	25	13,975	—	64,180	32
Elfsborgs	2	—	—	—	—	7,258	82	7,258	82
Östergötlands	3	—	—	—	—	10,330	28	10,330	28
Summa	31	493,866	13	3,707	25	68,643	42	566,216	80

Det sammanlagda beloppet af denna tillverkning öfverstiger beloppet af år 1875 tillverkad stål med 63,089.58 centner. De under rubriken Bessemer-stål upptagna tillverkningarna hafva åstadkommits å nedanämnda ställen, med följande belopp, nemligen:

Vid Iggesund i Gefleborgs Län	47,655.56 centner,
» Forsbacka i D:o D:o	3,517.75 »
» Sandviken i D:o D:o	181,187.23 »
» Siljansfors i Kopparbergs Län	326.05 »
» Fredshammar i D:o D:o	526.70 »
» Abäckshyttan i D:o D:o	21,431.00 »
» Ulfshyttan i D:o D:o	28,862.62 »
» Kloster i D:o D:o	38,141.05 »
» Vestanfors i Vestmanlands Län	65,538.25 »
» Bångbro i Örebro Län	59,660.00 »
» Carlsdal i D:o D:o	521.85 »
» Björneborg i Vermlands Län	41,171.87 »
» Långbanshyttan i D:o D:o	5,326.20 »

Summa 493,866.13 centner.

1) Deraf 266.73 centner gjutstål och 40 centner råstål.

2) Deraf 321.25 centner gjutstål.

3) Deraf 2,110.42 centner gjutstål, tillverkad enligt Uchatii metod.

4) Deraf 11,000 centner puddestål.

f) Jern- och stål-manfakturtillverkningen.

För tillverkningen af jern- och stål-manufaktur hafva under bruksåret 1876 varit begagnade 221 verk; och är den vid vissa verk åstadkomna tillverkningen af nämnda slag uppgifven till ett sammanräknadt belopp af 929,147.20 centner, enligt hvad nedanstående tabell, Lit. E., närmare utvisar:

Lit. E.

Jern- och stål-manfakturtillverkningen, året 1876.

L ä n.	Be- gag- nade verk.	Uppgifven tillverkning.											
		Jernvägs-skenor.		Plåtar.		Spik.		Redskapssmide.		Diverse annan manufaktur.		Summa.	
		Antal.	Centner.	℔.	Centner.	℔.	Centner.	℔.	Centner.	℔.	Centner.	℔.	Centner.
Norrbottnens	4	—	—	—	—	546	87	436	24	2,076	91	3,060	2
Vesterbottnens	3	—	—	—	—	873	19	76	—	1,431	78	2,380	97
Vesternorrlands	13	—	—	—	—	3,223	43	225	3	11,207	35	14,655	81
Jemtlands	2	—	—	—	—	17	25	—	—	372	20	389	45
Gefleborgs	13	—	—	—	—	4,727	34	—	—	1) 155,795	36	160,522	70
Upsala	1	—	—	—	—	—	—	—	—	612	51	612	51
Stockholms	2	—	—	—	—	384	96	—	—	219	74	604	70
Kopparbergs	23	2) 27,587	—	65,511	68	14,834	88	6,882	61	10,814	99	125,631	16
Vestmanlands	7	—	—	35,126	48	5,126	—	5,280	60	2,354	3	47,887	11
Örebro	22	—	—	32,667	62	8,598	60	2,944	80	15,089	38	59,300	40
Skaraborgs	6	—	—	—	—	10,993	48	223	11	2,445	15	13,671	74
Vermlands	34	—	—	—	—	44,676	71	3,255	7	71,889	49	119,821	27
Elfsborgs	9	—	—	—	—	3,856	99	196	76	3,645	22	7,698	97
Göteborg och Bohus	3	—	—	—	—	370	—	9,582	39	1,701	40	11,653	79
Södermanlands	8	—	—	10,000	—	6,486	76	2,388	24	480	84	19,355	84
Östergötlands	24	1,094	32	98,304	80	41,963	57	626	10	18,518	71	160,507	50
Calmar	15	—	—	—	—	24,435	30	10,813	3	3) 33,755	13	69,003	46
Jönköpings	12	—	—	9	38	3,140	60	1,515	55	2,618	74	7,284	27
Kronobergs	13	—	—	—	—	4,515	67	340	—	2,670	93	7,526	60
Blekinge	4	—	—	21,280	78	43,783	55	—	—	378	60	65,442	93
Kristianstads	1	—	—	—	—	—	—	—	—	4,980	—	4,980	—
Malmöhus	2	—	—	—	—	—	—	—	—	27,156	—	27,156	—
Summa	221	28,681	32	262,900	74	222,555	15	44,795	53	370,214	46	929,147	20

Det sammanlagda beloppet af här ofvan uppgifna manfakturtillverkning öfverstiger beloppet af motsvarande tillverkning för nästföregående året med 29,439.20 centner.

1) Deraf 85,991.50 centner stjärn.

2) Af Bessemer-stål.

3) Deraf 28,000 centner jerntråd.

Beträffande jernrörelsen på vågarna, så har under bruksåret 1876, enligt inkomna uppgifter, dermed förhållit sig på sätt i nedanstående tabell, Lit. F., finnes angifvet, nemligen:

Lit. F.

Jernrörelsen på vågarna, året 1876.

	Stångjern.		Jernmanufaktur.		Summa.			Stångjern.		Jernmanufaktur.		Summa.	
	Centner.	℔.	Centner.	℔.	Centner.	℔.		Centner.	℔.	Centner.	℔.	Centner.	℔.
Inventarium från år 1876	512,078	52	136,795	58	648,874	10							
Ifrån bruken inkommet på vågarna	1,871,968	76	448,573	73	2,320,542	49							
Summa	2,384,047	28	585,369	31	2,969,416	59							
Af jernexporten året 1876 utgick från:													
Stockholms våg	298,695	27	42,604	8	341,299	35	Af inventarie-jernet vid smidesårets slut tillhörde:						
Göteborgs våg	765,965	80	307,210	95	1,073,176	75	Stockholms våg	232,576	73	32,071	1	264,647	74
De öfriga stapelstadsvågarna	339,841	65	7,800	69	347,642	34	Göteborgs våg	417,576	94	81,518	89	499,095	83
Köpings, Strömsholms och Vesterås uppstadsvågar, tillsammans	113,860	2	7,683	20	121,543	22	De öfriga stapelstadsvågarna	151,833	28	35,582	99	187,416	27
S:a jernexport från vågarna	1,518,362	74	365,298	92	1,883,661	66	Uppstadsvågarna	9,916	85	29,877	72	39,794	57
							S:a inventarium d. 31 1876	811,903	80	179,050	61	990,954	41
							Summa	2,384,047	28	585,369	31	2,969,416	59

Den i tabellen här upptagna posten för export af stångjern och manufaktur, 1,883,661.66 centner, angifver endast beloppet af de till någotdera af dessa artikelslag hörande effekter, hvilka, efter att hafva varit vågförda, blifvit exporterade, och innefattar således icke den del af jernexporten, som egt rum utan vågföring af effekterna. Rörande denna senare del af jernexporten, hafva icke för nu ifrågavarande tid, eller för bruksår, erhållits så fullständiga uppgifter, att de kunna tjena till grund för beräkandet af här åsyftade jernexport i sin helhet för sagda tid, eller för bruksår, hvilken årsindelning ännu skall ligga till grund för räkenskapernas förande vid jern- och metall-vågarna. I fråga om jernexporten i dess helhet för kalenderåret 1876, torde få hänvisas till derom meddelade specifika uppgifter i Collegii underdåniga berättelse angående Utrikes Handeln och Sjöfarten.

2.o. Uppfordrad malm af annat slag än jernmalm äfvensom svafvelkis.

Uti de för vinnande af annan malm än jernmalm eller af svafvelkis arbetade grufvor hafva af dessa mineralier erhållits följande belopp, nemligen:

	Grufvefältens eller Grufvornas		Arbetade grufvor.	Erhållen malm.	
	Belägenhet.	Benämning.	Antal.	Centner.	℔.
Silfver- och Bly-malmer: = (ur 31 grufvor) 221,647.60 centner.	Kopparbergs Län:				
	Schedvi Socken.....	Augustaschachtet	1	1,350	—
	Norrbärkes Socken.....	Svartgrufvan	1	3,500	—
		S:ma för Kopparbergs Län	2	4,850	—
	Vestmanlands Län:				
	Sala Socken	Sala Silfververks grufvor...	5	138,363	60
		S:ma för Vestmanlands Län	5	138,363	60
	Örebro Län:				
	Ljusnarsbergs Socken...	Kafveltorps grufvor	5	13,922	—
	Lerbäcks o. Hammars S:r	} Ammebergsfältet.....	19	64,512	—
	Östergötlands Län: Godegårds Socken.....				
	S:ma för Örebro och Östergötlands Län	24	78,434	—	
	Summa för Riket	31	221,647	60	
Koppar-malm: = (ur 25 grufvor) 659,390.38 centner.	Jemtlands Län:				
	Kalls Socken	Bjelkesfältet	1	10,168	62
		Brattvalls skärpning	1	1,424	44
	Åre Socken	Fröåfältet	1	766	22
		S:ma för Jemtlands Län	3	12,359	28
	Kopparbergs Län:				
	Kopparbergs Socken ...	Stora Kopparbergs grufva...	1	444,633	—
Garpenbergs Socken ...	Garpenbergs grufvevarp.....	1	228	—	
	S:ma för Kopparbergs Län	2	444,861	—	

Grufvefältens eller Grufvornas		Arbetade grufvor.	Erhållen malm.	
Belägenhet.	Benämning.	Antal.	Centner.	℔.
Örebro Län:				
Ljusnarsbergs Socken	Ljusnarsbergsfältet	2	5,985	—
	Konstbacks Smedjegruvvan	1 ¹⁾	—	—
	Kafveltorpsfältet	5	17,396	—
			2) 4,933	—
Ramsbergs Socken	Håkansboda Sörgruvvan	1 ¹⁾	—	—
Lindes Socken	Mårdshyttiefältet	1 ¹⁾	—	—
	S:ma för Örebro Län	10	28,314	—
Södermanlands Län:				
Tunabergs Socken	De Beschiska grufvan	1 ³⁾	4,748	—
	S:ma för Södermanlands Län	1	4,748	—
Östergötlands Län:				
Värna Socken	Bergsbo Storgruvva	1	67,831	—
	Steffenburgsgruvvan	1		
Björnsätters Socken	Grönhögsgruvvan	1	67,007	—
	S:ma för Östergötlands Län	3	134,838	—
Calmar Län:				
Tryserums Socken	Nya Häradsgruvvan	1	14,076	40
	Snarkullegruvvan	1		
	Misskärrsgruvvan	1		
Gladhammars Socken	Gladhammarsgrufvorna	4	4,516	—
Misterhults Socken	Solstadsgruvvan	1	15,000	—
	S:ma för Calmar Län	8	33,690	10
Jönköpings Län:				
Alsheda Socken	Klefva grufva	1	580	—
	S:ma för Jönköpings Län	1	580	—
	Summa för Riket	28	659,390	38
Kopparbergs Län:				
Leksands Socken	Slättbergsfältet	11	48,030	—
Stora Tuna Socken	Kusofältet	3	23,192	—
	S:ma för Kopparbergs Län	14	71,222	—
Södermanlands Län:				
Frustuna Socken	Alsgrufvorna	2	9,659	—
	Mariegruvvan	1	1,446	—
	S:ma för Södermanlands Län	3	11,105	—

Nickel-malm:
= (ur 18 grufvor) 177,917
centner.

¹⁾ Utan uppgifvet malmfång.

²⁾ Malmen innehållande jemte koppar äfven bly och zink.

³⁾ Malmen jemnväl kobolthaltig.

	Grufvefältens eller Grufvornas		Arbetade grufvor.	Erhållen malm.	
	Belägenhet.	Benämning.	Antal.	Centner.	℔.
Kobolt-malm: = (ur 1 grufva) 2,368.89 centner.	Jönköpings Län:				
	Alesheda Socken	Klefva grufva	1	95,590	—
		S:ma för Jönköpings Län	1	95,590	—
		Summa för Riket	18	177,917	—
Kobolt-malm: = (ur 1 grufva) 2,368.89 centner.	Calmar Län:				
	Gladhammars Socken ...	Gladhammars grufvefält ...	1	1) 2,368	89
		S:ma för Calmar Län	1	2,368	89
		Summa för Riket	1	2,368	89
Zink-malm: = (ur 25 grufvor) 835,692 centner.	Kopparbergs Län:				
	Norrbärkes Socken	Svartgrufvan	1	800	—
		S:ma för Kopparbergs Län	1	800	—
	Örebro Län:				
	Ljusnarsbergs Socken...	Kafveltorpsfältet	5	11,270	—
	Lerbäckes o. Hammars S:r	Åmmebergsfältet.....	16	823,622	—
	Östergötlands Län:		3		
	Godegårds Socken				
		S:ma för Örebro och Östergötlands Län	24	834,892	—
		Summa för Riket	25	835,692	—
Mangan-malm (Brunsten): = (ur 2 grufvor) 15,816 centner.	Jönköpings Län:				
	Ödestugu Socken.....	Spexeryds o. Hohults grufvor	2	15,816	—
		S:ma för Jönköpings Län	2	15,816	—
		Summa för Riket	2	15,816	—
Svafvel-kis: = (ur 2 grufvor) 42,513 centner.	Kopparbergs Län:				
	Kopparbergs Socken.....	Stora Kopparbergs grufva...	1	38,913	—
		S:ma för Kopparbergs Län	1	38,913	—
	Örebro Län:				
	Ervalla Socken	Lyckehemmans Svafvelkisbrott	1	3,600	—
		S:ma för Örebro Län	1	3,600	—
	Summa för Riket	2	42,513	—	

*) Malmen jemnväl nickelhaltig.

3:o. De så kallade Ädlare Verken, med dervid åstadkomna tillverkningar.

a) Guld.

Vid *Konung Gustaf III:s Silfververk* i Falun hafva erhållits 14 R 55 ort 8 korn guld. Tillverkningen är afradsfri.

b) Silfver.

Vid *Konung Gustaf III:s Silfververk* i Falun har åstadkommits en tillverkning af 837 R 71 ort silfver. Tillverkningen är afradsfri.

Löfås Silfververk i Schedvi Socken och Kopparbergs Län: Tillverkningen af silfver har här utgjort 30 R 33 ort, hvaraf afrad skolat erläggas med $\frac{1}{30}$ af tillverkningen.

Sala Silfververk i Vestmanlands Län: Grufvebrytning har härstädes drifvits i 57 arbetsrum i Sala odalfälts grufvor och för Sala bergslags räkning. Af dessa arbetsrum hafva tillhört: Torgschachtsgrufvan 7, Storgrufvan 40, Carlsschachtsgrufvan 6, Grefve Bjelkes stoll 1 och Biskopsgrufvan 3; samt varit brutna: på malm 26, för upptäckande af malm i okänd klyft 15, för beredande af utbrytning i kända malmfält 7 samt för åvägbringande af kommunikationer och vädervexling 9. Orter hafva blifvit drifna till en sammanräknad längd af 1,117.75 fot. Sänkingsarbeten hafva drifvits till ett sammanlagdt djup af 65 fot, samt sulustrossning i ort till en längd af 30.5 fot. Vid ortbrotten har arbetet drifvits i Bjelkes stoll 29 fot samt i Biskopsgrufvans trenne orter 94.25 fot. Grufvebrytningen för året har utgjort 62,597.5 tunnor fyndigt och 60,512 tunnor ofyndigt berg. Ur det brutna berget hafva blifvit utsofrade 136,073.6 centner vaskmalm och 2,290 centner stufmalm, eller tillsammans 138,363.6 centner. Stufmalms silfverhalt har varit från 12.3 till 25.1 ort på centnern.

För blysmältningen hafva från de förberedande processerna blifvit uppförda 10,546 centner stuff, sliger och skärsten, hvaraf, efter drifning och finering, erhållits 1,009 R 30 ort bergfint silfver.

Den egentliga afraden utgör $\frac{1}{10}$ af tillverkningen.

Af Silfververkets ränteersättningsfond, som, enligt Nådigt Bref till Kammar- och Commerce-Collegierna den 28 Mars 1873, skolat vid utgången af kalenderåret 1873 anses vara fullbildad och vid sistnämnda tid uppnått ett kapitalbelopp af 330,531 kronor 50 öre, äro, enligt inkommen räkenskap öfver sagda fond, hos Sala Bergslag inestående ett kapitalbelopp af 133,237 kronor 50 öre samt återstoden, 197,294 kronor, placerad dels mot skuldförbindelser, in-tecknade i fastigheter å landet, dels i Riksgäldskontorets samt Vexjö Hypoteksförenings obligationer.

Hellefors Silfververk i Hellefors Socken och Örebro Län: Af anledning, som i de underdåniga berättelserna för de nästföregående åren omförmäls, har arbetet vid de till verket hörande grufvor äfven under 1876 varit instäldt; och är någon tillverkning af silfver vid verket icke häller, så vidt anmäldt blifvit, under sistnämnda år åstadkommen.

Sammanräknade silfvertillverkningen inom Riket har för året sålunda utgjort 1,877 R 34 ort.

c) **Koppar.**

Gustafs och Carlbergs Kopparverk i Åre Socken och Jemtlands Län: Vid den till detta verk hörande, i Kalls Socken och nämnda Län belägna, Huså kopparhytta hafva nedsmälts 12,359 centner 28 a malm samt 5,260 centner 98 a slig, hvaraf erhållits 529 centner 61 a garkoppar.

Stora Kopparberget i Kopparbergs Län: Antalet af de under året i Stora Kopparbergs grufva brutna arbetsrum har uppgått till 141, af hvilka drifvits: 102 på malmfång, 27 på försök, 8 för åvägabringande af kommunikationer samt 4 för vinnande af svafvelkis. Af dessa arbetsrum hafva drifvits 111 i fast klyft och 30 i ras. Berguppfordringen har uppgått till 1,145,445 centner, af hvilka erhållits i nästföregående tabell för denna grufva upptagna 444,633 centner malm och 38,913 centner svafvelkis. Ett större ras har uti ifrågavarande grufva under året inträffat, dervid likväl icke någon af arbetarne blifvit skadad. Koppartillverkningen vid verket uppgifves till 3,522 centner 21 a genom smältning raffinerad koppar och 8,971 centner 90 a genom lakning och utfällning åstadkommen koppar, eller tillsammans 12,494 centner 11 a garkoppar.

Vid *Korsnäs Slaggbrukshytta* i Vika Socken och Kopparbergs Län hafva tillverkats 12 centner 63 a skärsten.

Vid *Garpenbergs Kopparverk* i Garpenbergs Socken och Kopparbergs Län hafva tillverkats 11 centner 40 a garkoppar.

Ljusnarsbergs Kopparverk i Ljusnarsbergs Socken och Örebro Län: Vid detta verk hafva tillverkats 212 centner 69 a garkoppar.

Kafveltorps Kopparverk i samma Socken: Härstädes hafva tillverkats 1,294 centner 90 a garkoppar.

Bångbro Kopparverk i samma Socken: Tillverkningen har här utgjort 430 centner garkoppar.

Vid *Tunabergs Kopparverk* i Tunabergs Socken och Örebro Län hafva tillverkats 483 centner skärsten.

Åtvidabergs Kopparverk i Åtvids Socken och Östergötlands Län: Vid detta verk hafva nedsmälts 104,322 centner malm från Bersbo malmfält, 57,963 centner 70 a från Grönhögsgrufvan, 1,477 centner sållad sylta från Mormorsgrufvan, 1,028 centner malm från Varpgrufvan samt 49,751 centner oren slagg och ugnsgods, eller tillsammans 214,541 centner 70 a kopparhaltigt gods. Af 42,507 centner 40 a skärsten hafva erhållits 6,595 centner råkoppar. Den sålunda tillverkade råkopparn har tillsammans med 6 centner 87½ a skrotkoppar behandlats i garugn, hvarvid erhållits 5,655 centner 40 a garkoppar samt 36 centner 10 a raffinerad, eller smidesgar, koppar; utgörande alltså tillverkningen tillsammans 5,691 centner 50 a garkoppar,

Valdemarsviks Kopparverk i Tryserums Socken och Calmar Län: Tillverkningen härstädes har utgjort 537 centner 65 a garkoppar; af hvilket belopp likväl 149 centner 21 a uppgifvits vara af nickel förorenade.

Enligt hvad nu blifvit omförmäldt, är koppartillverkningen inom Riket under ifrågavarande år att upptaga till 21,201 centner 85 a garkoppar.

För tillverkningen vid Ljusnarsberg, Kafveltorp, Bångbro och Åtvidaberg hafva åtnjutits frihetsår. Huruvida för det vid Korsnäs åstadkomna slaggbruk tionde blifvit påförd är icke uppgifvet. För tillverkningen vid öfriga här nämnda verk är afraden bestämd till $\frac{3}{10}$ af tillverkningsbeloppet, utom i hvad angår Gustafs- och Carlbergs Kopparverk, der den skolat erläggas med $\frac{1}{10}$ af sagda belopp.

d) Nickel.

Sågmyre Nickelverk i Leksands Socken och Kopparbergs Län: Tillverkningen har här utgjort 790 centner 8 $\frac{3}{4}$ nickelspeis.

Klefva Nickelverk i Alsheda Socken och Jönköpings Län: Ur Klefva grufva hafva blifvit uppfordrade 95,590 centner nickelmalm. Vid verket hafva nedsmälts 74,898 centner 70 $\frac{3}{4}$ nickelmalm, hvaraf erhållits 24,646 centner skärsten. Af en del af denna skärsten hafva under bruksåret blifvit tillverkade 1,035 centner 25 $\frac{3}{4}$ concentrationssten, 208 centner 7 $\frac{3}{4}$ pulvernichel, 1 centner 62 $\frac{3}{4}$ tärningsnickel och 10 centner 39 $\frac{3}{4}$ granulerad nickel.

Den uppgifna tillverkningen under året har sålunda utgjort 790 centner 8 $\frac{3}{4}$ nickelspeis, 1,035 centner 25 $\frac{3}{4}$ concentrationssten, 208 centner 7 $\frac{3}{4}$ pulvernichel, 1 centner 62 $\frac{3}{4}$ tärningsnickel och 10 centner 39 $\frac{3}{4}$ granulerad nickel.

Afrad af nämnda verk har skolat utgå med $\frac{1}{30}$ af tillverkningen.

e) Messing.

Tillverkningen här af har utgjort:

	Centner.	$\frac{3}{4}$.	ort.
Vid <i>Skultuna Messingsbruk</i> i Skultuna Socken och Vestmanlands Län	4,096.	64.	71.
» <i>Torshammars</i> manufakturverk i samma Län	1) 18.	24.	—
» <i>Nyköpings Messingsbruk</i>	—	35.	—
» <i>Gusums Messingsbruk</i> i Ringarums Socken och Östergötlands Län	1,131.	44.	—
	<u>Summa 5,246.</u>	67.	71.

4:o. Diverse Verk och Tillverkningar.

Kopparhamrar och Kopparvalsverk.

Tillverkningen vid dessa verk har utgjort:

	Centner.	$\frac{3}{4}$.	ort.
Vid <i>Skultuna</i> i Vestmanlands Län.....	5,240.	18.	85.
» <i>Forssjö</i> i Södermanlands Län	4.	—	—
» <i>Granefors</i> i Blekinge Län	1,453.	96.	50.
	<u>Summa 6,698.</u>	15.	35.

1) Häre är inberäknadt äfven ett belopp effekter, tillverkade af s. k. pinsback.

Gjutgods af annan metall än jern.

Tillverkning af sådant gods uppgifves vara åstadkommen till följande belopp:

	Centner.	ø
Vid <i>Köpings</i> Mekaniska verkstad.....	60.	—
» <i>Torshammars</i> Manufakturverk i Vestmanlands Län.....	24.	23.
» <i>Motala</i> Mekaniska verkstad	674.	81.
Summa	759.	4.

Bly.

har blifvit tillverkad till följande belopp:

	Centner.	ø
Vid <i>Sala</i> Silfververk	605.	74.
» <i>Schisshytte</i> Blyverk i Kopparbergs Län	270.	—
» <i>Löfåsen</i> i samma Län.....	132.	24.
Summa	1,007.	98.

I detta belopp är inberäknad, förutom ofvan upptagna, vid Schisshyttan åstadkomna post »bly», allenast den uppgifna tillverkningen af så kalladt friskbly. Beträffande tillverkningen af verkbley, finnes sådan för året uppgifven endast från f. d. 5:te Bergmästare-Distriktet, der denna tillverkning uppgått till 6,287 centner 70 ø, nemligen vid *Kafveltorp* till 6,063 centner 70 ø och vid *Bångbro* till 224 centner.

För öfrigt torde böra omförmälas, att blyglete, som synes vara ernad att såsom sådan afyttras och ej att dessförinnan reduceras, blifvit tillverkad vid *Sala* Silfververk till ett belopp af 57 centner 75 ø.

Afrad är bestämd att utgå vid *Löfåsen* med $\frac{1}{30}$ af tillverkningen. Den öfriga tillverkningen har varit afradsfri.

Zink.

Af de Bolaget *La Vieille Montagne* tillhöriga grufvor inom *Åmmebergs malmfält*, beläget dels i Lerbäcks och Hammars Socknar i Örebro Län, dels i Godegårds Socken i Östergötlands Län, hafva, jemnte ett ur den vunna malmen erhållet, till 64,512 centner angifvet belopp blymalm, uppfordrats 823,622 centner zinkmalm. Ur denna malm äro utsofrade 220,104 centner stuffblende, hvarjemte i vaskverk blifvit behandlade 667,310 centner fattigare zinkmalm, af hvilken erhållits 232,512 centner concentrerad vaskblende. Af dessa belopp blende hafva 254,256 centner blifvit rostade och lemnat 231,710 centner rostadt blende, innehållande omkring 42 % metallisk zink. Dessutom hafva upphemtats ur *Svartgrufvan* i Kopparbergs Län 800 centner samt ur *Kafveltorps grufvor* i Örebro Län 11,270 centner zinkmalm.

Metallisk zink har icke blifvit inom riket tillverkad.

Kobolt.

Förutom det, enligt uppgift å sid. 24, i Gladhammars grufvefält inom Calmar Län brutna belopp koboltmalm, hvilket icke, så vidt anmaldt är, undergått någon vidare bearbetning inom Riket, har vid *Tunaberg* i Södermanlands Län, af kobolthaltigt gods från *Tunabergs koppargrufva*, genom stampning och vaskning erhållits renad koboltmalm till ett belopp af 987 ø, af hvilket senare belopp i afrad erlagts $\frac{1}{35}$.

Brunsten.

Af det, enligt uppgift å sid. 24, ur *Spexeryds* och *Hohults* grufvor i Jönköpings Län erhållna be-
lopp brunsten hafva genom förmalning blifvit pulveriserade 2,800 centner.

Svafvel.

Tillverkningen häraf har utgjort:

	Centner.
Vid <i>Falu</i> Svafvelverk	4,502.
	Summa 4,502.

Afrad har erlagts med $\frac{1}{30}$ af tillverkningen.

Kopparvitriol.

Tillverkningen häraf har utgjort:

	Centner.	R.
Vid <i>Falu</i> Vitriolverk	6,735.	28.
	Summa 6,735.	28.

Afrad har erlagts med $\frac{1}{30}$ af tillverkningen.

Jernvitriol.

Tillverkningen häraf har utgjort:

	Centner.	R.
Vid <i>Sågmyre</i> Vitriolverk i Kopparbergs Län	952.	—
» <i>Dylta</i> D:o i Örebro Län	665.	60.
» <i>Ölands</i> D:o i Calmar Län	2,849.	20.
» <i>Lowers</i> D:o i d:o d:o	680.	—
	Summa 5,146.	80.

För *Sågmyre* vitriolverk hafva åtnjutits frihetsår. För öfriga här nämnda verk är afraden bestämd
till $\frac{1}{30}$ af tillverkningen.

Rödfärg.

Tillverkningen häraf har utgjort:

	Centner.	R.
Vid <i>Falu</i> Rödfärgsverk	31,580.	—
» <i>Silfbergs</i> d:o i Kopparbergs Län	2,394.	—
» <i>Ridkärrs</i> d:o i Örebro d:o	626.	62.
» <i>Dylta</i> d:o i d:o d:o	3,670.	40.
» <i>Ölands</i> d:o i Calmar d:o	998.	—
» <i>Lowers</i> d:o i d:o d:o	631.	50.
	Summa 39,900.	52.

För *Silfbergs* rödfärgsverk hafva åtnjutits frihetsår. För öfriga här nämnda verk är afraden be-
stämd till $\frac{1}{30}$ af tillverkningen.

Alun.

Häraf äro tillverkade:

	Centner.	ö.
Vid <i>Latorps</i> Alunverk i Örebro Län	3,872.	60.
» <i>Ölands</i> d:o i Calmar d:o	4,760.	—
» <i>Lowers</i> d:o i d:o d:o	1,292.	—
» <i>Andrarums</i> d:o i Kristianstads Län	1,204.	—
	<hr/>	
	Summa 11,128.	60.

Blyerts.

Häraf hafva åstadkommits:

	Centner.	ö.
Vid <i>Fagersta</i> Blyertsverk i Vestmanlands Län	387.	50.
» <i>Norbergs</i> d:o i d:o d:o	233.	95.
	<hr/>	
	Summa 621.	45.

Porfyr.

Några arbeten häraf hafva under året icke blifvit åstadkomna.

Marmor.

Vid *Kolmårdens* Marmorbruk i Östergötlands Län hafva arbeten häraf blifvit förfärdigade till ett värde af 8,452 kronor 73 öre, och dessutom rå marmor afyttrats till ett värde af 1,651 kronor 39 öre; hvarjemnte uppgifvits, att vid *Clastorps* Marmorbruk i Södermanlands Län dylika arbeten åstadkommits till ett värde af 10,000 kronor; utgörande dessa värdebelopp tillsammans 20,104 kronor 12 öre.

Stenkol.

Häraf hafva blifvit uppbrutna:

	Kubikfot.
Vid <i>Höganäs</i> i Malmöhus Län:	
af sorten N:o 1	479,097.
» » N:o 2	933,126.
» » N:o 3	353,531.
	<hr/>
» <i>Vallåkra</i> Bolags Stenkolsfält å Billesholms kungsgårds egor i samma Län	1,045,914.
» <i>Kroppps</i> d:o d:o å egor under Bjufs by i samma Län	632,325.
» <i>Eslöfs</i> d:o d:o vid Stabbarp i samma Län	13,153.
» <i>Helsingborgs</i> Stenkolsfält i samma Län	1,250.
» <i>Boserups</i> Stenkolsfält i samma Län:	
af sorten N:o 1	51,000.
» » N:o 2	10,000.
	<hr/>
» <i>Skromberga</i> Stenkolsfält i Ekeby Socken i samma Län	174,678.
	<hr/>
	Summa 3,694,074.

I öfverensstämmelse med hvad nu blifvit omförmäldt, äro de under bruksåret 1876 åstadkomna bergverksprodukter i nedanstående tabell, Lit. G., summariskt för hvarje slag, upptagna; varande äfven, för jemförelse härutinnan, produktionsbeloppen under de fyra nästföregående åren i tabellen införda.

Lit. G.

Bergverksprodukter, åren 1872-1876.

	1872.	1873.	1874.	1875.	1876.
Jernmalm, Bergmalm..... Centner	16,938,345.08	19,458,338.90	21,692,998.11	18,996,654.32	18,528,504.50
D:o Sjö- och Myr-malmer »	292,223.58	126,146.65	101,122.05	351,353.60	211,787.93
Tackjern, oberäknadt gjutgods, tillverkadt vid masugnarna..... »	7,867,517.34	7,987,646.28	7,575,388.47	8,083,550.57	8,109,408.83
Gjutgods, tillverkadt vid masugnarna..... »	117,145.74	145,486.75	137,389.94	162,948.90	182,439.02
Gjutgods, tillverkadt genom tackjerns omsmältning..... »	310,957.96	355,863.46	406,676.71	407,579.48	415,994.26
Stångjern..... »	4,068,581.91	4,125,915.29	3,943,871.92	4,466,354.53	4,997,285.30
Stål..... »	373,092.02	399,599.31	539,866.34	503,127.22	566,216.80
Jern- och Stål-manufaktur..... »	769,637.93	891,307.7210	805,146.81	899,708	929,147.20
Silfver- och Bly-malmer..... »	225,390.20	231,732.80	287,026.90	262,046.60	221,647.60
Guld..... »	15.3455	13,3555	7.5622	9.83	14.5508
Silfver..... »	1,747.0577	1,659.82	1,740.4104	1,733.64	1,877.34
Kopparmalm..... Centner	1,417,264.55	905,934.31	678,316.51	700,853.40	659,390.38
Koppar..... »	32,103.62	26,152.46	22,573.75	22,467.53	21,201.85
Nickelmalm..... »	120,955	89,075	106,580	183,235	177,917
Nickelsten..... »	1,168	1,287.05	1,072	1,240.85	1,035.25
Nickelspeis..... »	—	—	619	568.49	790.08
Nickelkoppar..... »	692.94	451.72	328.26	—	220.08
Messing..... »	4,788.0050	5,374.6550	5,986.80	5,735.4773	5,246.6771
Kopparsmide..... »	5,723.84	5,258.4925	5,144.7850	5,197.8944	6,698.1535
Gjutgods af annan metall än jern..... »	1,300.1830	1,086.8120	1,198.87	792.75	759.04
Bly..... »	1,017.40	572.08	1,318.84	1,300.09	1,007.98
Zinkmalm..... »	1) 786,703	1) 635,631	1) 663,364.50	1) 744,388	1) 835,692
Koboltmalm..... »	960	391.31	959.58	1,739.23	2,368.89
Koboltmalm, renad..... »	1,371	1,005	706	733	987
Brunsten..... Centner	5,983	7,190	15,086	19,998	15,816
Svafvelkis..... »	13,300	60,009	90,445	70,932	42,513
Svafvel..... »	7,667.53	8,291.73	6,434.53	6,105	4,502
Kopparvitriol..... »	2,926.92	2,439.37	3,791.60	4,661.84	6,735.28
Jernvitriol..... »	14,654.20	10,901.20	11,023.40	9,529.40	5,146.80
Rödfärg..... »	27,719.44	33,352.10	31,260	33,815.60	39,900.52
Alun..... »	16,614.68	13,755.04	12,945.52	11,610.50	11,128.60
Blyerts..... »	1,322.60	1,552	915	915	621.45
Marmor..... till värde i Kronor af	14,757	19,463.23	17,974.26	19,463.57	20,104.12
Stenkol..... Kubikfot	1,840,260	2,406,486	2,729,610	3,066,981	3,694,074

1) Från beloppet uppfordrad zinkmalm är här afräknadt ett belopp ur samma malm utsofrad blymalm.

5:o. **Arbetskraft.**

Vid bergverks- och bruks-rörelsen hafva, enligt de uppgifter, som derom inkommit, under året varit använda 28,621 arbetare, såsom i följande tabell, Lit. H., finnes närmare angifvet.

Lit. H.

Antal arbetare, använda vid bergverks- och bruks-rörelsen, året 1876.

	Jerngrufvorna.				Jernverken.					Andra verk med tillhörande grufvor.				Summa Summarum.
	Ständige.	Tillfällige.	Qvinnor och barn.	Summa.	Masgnar.	Stångjernverken.	Manufakturverken och Gjuterierna.	Ej klassificerade.	Summa.	Gold-, Silfver- och Bly-verken.	Kopparverken.	Åtakilliga andra	Summa.	
Norrbottns Län.....	—	3	—	3	69	40	39	—	148	—	—	—	—	151
Vesterbottns »	—	—	—	—	68	50	47	—	165	—	—	—	—	165
Vesternorrlands »	—	5	—	5	127	127	142	—	396	—	—	8	8	409
Jemtlands »	—	7	—	7	—	7	12	—	19	—	49	—	49	75
Gefleborgs »	264	—	—	264	535	747	529	54	1,865	—	—	—	—	2,129
Upsala »	385	24	—	409	155	386	18	10	569	—	—	—	—	978
Stockholms Län och Stad	319	30	127	476	106	128	532	—	766	—	—	—	—	1,242
Kopparbergs Län	1,030	24	80	1,134	915	842	619	29	2,405	24	421	279	724	4,263
Vestmanlands » { Utom Sala Bergs- hauptmans-Distrikt	564	—	25	589	395	926	330	44	1,695	—	—	173	173	2,457
Sala Bergshauptmans-Distrikt	—	—	—	—	—	—	—	—	—	259	—	—	259	259
Örebro Län.....	1,451	209	107	1,767	1,041	1,371	259	16	2,687	50	96	735	881	5,335
Skaraborgs »	—	—	—	—	17	39	223	—	279	—	—	—	—	279
Vermlands »	800	—	79	879	505	1,213	690	—	2,408	—	—	—	—	3,287
Elfsborgs »	—	—	—	—	24	123	102	—	249	—	—	—	—	249
Göteborgs och Bohus Län	—	—	—	—	—	—	581	—	581	—	—	—	—	581
Södermanlands Län.....	172	9	3	184	120	77	279	—	476	—	24	21	45	705
Östergötlands »	75	3	—	78	117	923	413	3	1,456	—	668	550	1,218	2,752
Calmar »	—	—	—	—	105	235	372	—	712	—	197	138	335	1,047
Jönköpings »	33	16	—	49	189	172	150	—	511	—	—	93	93	653
Kronobergs »	—	1	—	1	54	65	156	—	275	—	—	—	—	276
Blekinge »	—	—	—	—	—	25	247	—	272	—	—	19	19	291
Kristianstads »	—	2	—	2	—	—	114	—	114	—	—	23	23	139
Malmöhus »	—	—	—	—	—	—	239	—	239	—	—	660	660	899
Summa	5,093	333	421	5,847	4,542	7,496	6,093	156	18,287	333	1,455	2,699	4,487	28,621

hvarjemte vederbörande Bergmästare dels uppgifvit, att vid sjömalmsgästerna i Calmar Län varit anställda 10 personer, dels förmält, att den arbetskraft, som blifvit använd för upptagandet af det inom Jönköpings och Kronobergs Län upphemtade, här ofvan angifna belopp sjö- och myr-malmer, vore att anse såsom motsvarande 2,987 mansdagsverken.

I afseende å olycksfall, timade bland de vid bergverken under året sysselsatte arbetare, har blifvit anmäldt: att inom Upsala Län i Anders Larsgrufvan en person förlorat venstra handen genom vådaskott vid bergborrning i äldre borrhål med kvarvarande sprängämne; att inom Stockholms Län i Bondgrufvan en person blifvit dödad af skott, förorsakadt genom utkratsande af laddningen ur gammalt borrhål; att inom Östergötlands Län vid Grönhögs kopparmalmsgrufvor tvänne olycksfall inträffat, hvaraf det ena med dödlig påföljd; att inom Kopparbergs Län i Kuso grufva en man blifvit ihjelslagen af en efter bergskott nedfallande sten, i Gräsbergs grufvor tvänne personer blifvit dödade, den ena genom en stens nedfallande från öfre delen af grufvan och den andra genom fall från en bristfällig takbro ned till botten af grufvan, vid Stora Kopparberget en person blifvit dödad genom förmodad oförsigtighet vid laddning, i Garpenbergs och Bertils schacht en person dödats genom en från lafven nedfallande tunna; att inom Gefleborgs Län i Noregrufvan en person tillsatt lifvet genom antändning af laddningen i ett okänt äldre borrhål vid indrifvande af ett nytt borrhål; att inom Vestmanlands Län vid Norbergs grufvor trenne personer omkommit, nemligen en genom drunkning, en genom nedfallande ras och en genom fall från lafven i en grufva; att inom Örebro Län i Dalkarlsbergs grufvor tvänne personer svårt skadats vid laddning med dynamit, så att den ena blifvit blind, samt en person ljutit döden genom fall i en turbin, vid Åmmebergs grufvor en person omkommit genom klämning emellan en vagn och ett roterande »malmskedningsbord»; inom Vermlands Län i Persbergs grufvor tvänne personer ljutit döden genom vådaskott och tvänne personer blifvit skadade, likaledes genom skott, i Tabergs grufvor en person blifvit lindrigt skadad, men återställd, i Framtidsgrufvan en person omkommit genom fall från stegen, i Finnmossgrufvan två personer erhållit mindre skador, i Nordmarks grufvor en person ljutit döden till följd af benkrossning i grufvan och en person blifvit lindrigt skadad, i Nyhytte grufvor två personer skadats, vid Långbans grufvor en person erhållit mindre skador, och vid Gåsgrufvorna tvänne personer omkommit genom fall, den ena från grufvestegen till grufvans botten, den andra från berguppfordringsbanan öfver skrädhuset till marken; varande alltså antalet af dem, som genom nu omförmälda olyckshändelser blifvit skadade, trettio två, af hvilka nitton till följd af de lidna skadorna ljutit döden.

Enligt inkomna uppgifter, hafva vid bergverks- och bruks-driften under året varit begagnade 195 ångmaskiner ¹⁾, af hvilka 132 vid grufvorna, nemligen 5 i Gefleborgs Län, 10 i Upsala Län, 6 i Stockholms Län, 19 i Kopparbergs Län, 24 i Vestmanlands Län, 36 i Örebro Län, 1 i Vermlands Län, 3 i Södermanlands Län, 6 i Östergötlands Län, 4 i Calmar Län, 1 i Jönköpings Län och 17 i Malmöhus Län; 13 vid masugnsdriften, nemligen 1 i Gefleborgs Län, 2 i Upsala Län, 1 i Stockholms Län, 2 i Kopparbergs Län, 1 i Vestmanlands Län, 5 i Örebro Län, 1 i Vermlands Län; vid stångjerns- och manufakturverken, 1 i Vesternorrlands Län, 3 i Gefleborgs Län, 5 i Upsala Län, 1 i Stockholms Län, 2 i Kopparbergs Län, 12 i Örebro Län, 2 i Vermlands Län, 3 i Östergötlands Län, 9 i Calmar Län, 1 i Jönköpings Län och 1 i Blekinge Län; samt 10 vid andra verk, nemligen 1 i Vesternorrlands Län, 1 i Göteborgs och Bohus Län, 3 i Calmar Län, 1 i Blekinge Län, 1 i Kristianstads Län och 3 i Malmöhus Län.

¹⁾ Endast i afseende å 38 af dessa är lemnad uppgift om maskinkraftens storlek, hvilken för sagda 38 maskiner motsvarar tillsammans 576 hästkrafter.

6.o. Inmutningar och Hvilostånd.

På sätt nedanstående tabell närmare utvisar, hafva under året af vederbörande tjänstemän blifvit utfärdade 1,189 mutsedlar å följande mineral-anledningar, nemligen:

Lit. I.

Mutsedlar, utfärdade året 1876.

	Jernmalm.		Guld, Silver- och Bly-malmer.	Kopparmalm.	Nickelmalm.	Koboltmalm.	Manganmalm.	Zinkmalm.	Svafvelkis.	Djerts.	Varp.		Summa.
	Bergmalm.	Sjö- och Myr-malmer.									Jern.	Andra.	
1:o) <i>A nyupptäckta fyndigheter:</i>													
Af Bergmästaren i Norra Bergmästare-Distriktet	23	—	2	6	10	—	—	—	1	—	—	—	42
» D:o i Gefle—Dala Bergmästare-Distrikt med Vestmanlands Län	103	—	7	10	4	3	—	1	2	—	—	—	130
» D:o i Östra Bergmästare-Distriktet med Östergötlands och Calmar Län	32	—	4	4	1	—	—	3	1	—	—	—	45
» D:o i förra 5:te Bergmästare-Distriktet	29	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	33
» D:o i förra 6:te D:o	8	5	—	1	—	—	2	6	—	—	—	—	22
» D:o i Vestra D:o	9	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	12
» D:o i Södra D:o	1	8	—	1	—	—	5	—	6	—	—	—	21
Summa	205	13	14	28	15	3	7	10	10	—	—	—	305
2:o) <i>A förut inmutade fyndigheter:</i>													
Af Bergshauptmannen vid Sala Silfververk å	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
» Bergmästaren i Norra Bergmästare-Distriktet	109	—	8	5	7	—	—	—	—	—	—	—	129
» D:o i Gefle—Dala Bergmästare-Distrikt med Vestmanlands Län	320	—	14	21	22	1	—	15	11	1	—	5	410
» D:o i Östra Bergmästare-Distriktet med Östergötlands och Calmar Län	83	—	3	23	3	—	—	7	1	—	—	—	120
» D:o i förra 5:te Bergmästare-Distriktet	88	—	7	7	—	—	—	—	—	—	—	—	102
» D:o i förra 6:te D:o	39	1	3	4	4	—	—	10	2	—	—	—	63
» D:o i Vestra D:o	16	—	20	3	—	—	—	—	—	—	—	—	39
» D:o i Södra D:o	9	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19
Summa	666	11	55	63	36	1	—	32	14	1	—	5	884
Summa Summarum	871	24	69	91	51	4	7	42	24	1	—	5	1,189

och har hvilostånd meddelats för 2,906 grufvor, nemligen:

Lit. K.

Hvilostånd, meddelade året 1876.

	Jernmalm.	Guld, Silfver- och Bly-malm.	Kopparmalm.	Nickelmalm.	Strafvalksis.	Kalksten.	Stenkol.	Summa.
Af Bergmästaren i Norra Bergmästare-Distriktet	215	—	—	—	—	—	—	215
» D:o i Gefle—Dala Bergmästare-Distrikt med Vestmanlands Län	212	—	—	1	—	3	—	216
» D:o i Östra Bergmästare-Distriktet med Östergötlands och Calmar Län	112	—	—	1	—	—	—	113
» D:o i förra 5:te Bergmästare-Distriktet	121	3	10	—	1	—	—	135
» D:o i förra 6:te D:o	39	—	—	3	—	—	—	42
» D:o i Vestra D:o	46	4	—	—	—	—	—	50
» D:o i Södra D:o	3	20	3	—	—	—	2,109	2,135
Summa	748	27	13	5	1	3	2,109	2,906

Uppgifna antalet utmål, som under året varit under hvilostånd, hvarom uppgifterna emellertid från vissa Bergmästare-Distrikt icke äro fullständiga, har deremot utgjort 1,491, af hvilka 751 tillhört jerngrufvor; hvarjemnte hvilostånd förmåls äfven hafva åtnjutits för 5,878 med utmål icke försedda områden, af hvilka, så vidt af de inkomna uppgifterna kunnat utrönas, 156 varit inmutade för vinnandet af jernmalm.

7:o. Förändringar genom anläggning eller nedläggande af verkstäder.

Under kalenderåret 1876 hafva resolutioner blifvit utfärdade rörande anläggning af:

Skutskärs masugn och stångjernsverk i Elfkarleby Socken och Upsala Län;

Gammelstilla masugn i Torsåkers Socken och Kopparbergs Län;

Nykroppa jernverk, bestående af två masugnar äfvensom Bessemerverk med två konvertrar, i Kroppa Socken och Vermlands Län;

En masugn, ett gjuteri och en mekanisk verkstad vid *Nya Finshyttan* i Fernebo Socken och Vermlands Län;

Valfors masugn och stångjernsverk i Aspeboda Socken och Kopparbergs Län;

Ett valsverk vid *Korsnäs* bruk i Kopparbergs Socken och Kopparbergs Län;

Löfholms nickelverk i Brännkyrka Socken och Stockholms Län, samt

Vallmora gjuteri i Aspeboda Socken och Kopparbergs Län;

Och har under samma år hos Collegium anmälan blifvit gjord angående nedläggning af:

Lethafors bruk i Dalby Socken och Vermlands Län.

Collegium framhärdar med djupaste vördnad,

Stormäktigste, Allernådigste Konung!

Eders Kongl. Maj:ts

underdånigste, tropligtigste
tjenare och undersåtar,

C. FR. WÆRN.

S. J. STENBERG.

Stockholm den 14 December 1877.

Frans Anton Crælius.

